KAKO POSTUPATI I NA KOJE SE ZAKONSKE ODREDBE POZVATI U SLUČAJU KRŠENJA TEMELJNIH PRAVA I SLOBODA

U Republici Hrvatskoj ljudska prava svakog pojedinca propisana su Ustavom RH, međunarodnim ugovorima kojih je RH stranka te zakonima. Ustav Republike Hrvatske u članku 3. zaštitu ljudskih prava određuje kao najvišu vrednotu ustavnog poretka Republike Hrvatske. Glavom III Ustava jamči se zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda te velik broj pojedinačnih prava. Nastavno na Ustav Republike Hrvatske, mnogi zakoni i drugi propisi na različitim razinama daju praktično značenje temeljnim pravima i slobodama pojedinca. Ovo se odnosi na veliki broj propisa uključujući: zdravstvenu zaštitu, socijalne službe, kazneno zakonodavstvo, zaštitu protiv različitih oblika diskriminacije, obrazovni sustav i slično.

Republika Hrvatska ratificirala je i velik broj međunarodnih ugovora na globalnoj i regionalnoj razini, kojima se jamči zaštita i promocija ljudskih prava. Ti ugovori, u koje pripada i šest konvencija Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima prema kojima postoji obveza izvještavanja ugovornim tijelima Ujedinjenih naroda, kao i Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, sukladno odredbama Ustava dio su unutarnjeg pravnog poretka RH, a po pravnoj snazi su iznad zakona te ih sudovi mogu i neposredno primjenjivati kad odlučuju o pitanjima koja se tiču zaštite ljudskih prava pojedinaca.

Za provedbu nacionalnog zakonodavstva i međunarodnih obaveza koje je RH preuzela u području zaštite i promocije ljudskih prava odgovornost pripada cjelokupnom sustav državne vlasti, s posebnim naglaskom na ulogu sudova u njihovoj zaštiti, te nezavisnih institucija.

Zakon o sudovima („Narodne novine“ broj: 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20) u članku 5. propisuje: *„Sudovi sude na temelju Ustava, pravne stečevine Europske unije, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.“*

<u>Kako postupiti i na koje se zakonske odredbe pozvati u slučaju:</u>

- **<u>Nametanja izolacije zdravim osobama u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru (samoizolacija) i kaznene/prekršajne prijave u slučaju kršenja iste.</u>**

Uvodno se ističe kako je određivanje samoizolacije prvotno određeno Odlukom o posebnoj sigurnosnoj mjeri izolacije osoba u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru (samoizolacija), klasa: 501-01/20-01/06, urbroj: 534-02-20-1 od 14. ožujka 2020. godine, a koja odluka nikada nije proglašena u službenom glasilu Republike Hrvatske i kao takva nije mogla stupiti na snagu te je iz navedenog razloga protivna odredbi čl. 90. Ustava.

Nametanje samoizolacije temeljem navedene odluke kao i svih njezinih kasnijih izmjena krši odredbu čl. 22. Ustava *(„Čovjekova je sloboda i osobnost nepovrediva. Nikomu se ne smije oduzeti ili ograničiti sloboda, osim kada je to određeno zakonom, o čemu odlučuje sud.“)*, odredbu čl. 24. Ustava *(„Nitko ne može biti uhićen ili pritvoren bez pisanoga, sudbenog i na zakonu utemeljenog naloga. Takav nalog mora biti pročitan i uručen uhićeniku prilikom oduzimanja slobode.“)*, a s obzirom da se osobama odredi samoizolacija bez da im se o istom dostavi pisano rješenje na koje

se može podnijeti pravni lijek, isto je protivno i odredbi čl. 18. Ustava *(„Jamči se pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom.“).* Mjera samoizolacije protivna je i čl.14. Ustava (*„Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.“),* načelu razmjernosti iz čl. 16. st. 2. Ustava (*„Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.“),* načelu zakonitosti propisanom odredbom čl. 19. Ustava (*„Pojedinačni akti državne uprave i tijela koja imaju javne ovlasti moraju biti utemeljeni na zakonu. Zajamčuje se sudska kontrola zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i tijela koja imaju javne ovlasti.“)* te odredbi čl. 17. Ustava.

U slučaju da Vam se nametne mjera samoizolacije, potrebno je pozvati se na naprijed navedene odredbe Ustava te obavezno tražiti od osobe koja Vas je obavijestila da Vam je nametnuta mjera da Vam dostavi pisanu odluku o izrečenoj mjeri s obrazloženjem i uputom o pravnom lijeku. Odluke se uvijek moraju donijeti u pisanom obliku, osim iznimno u posebno propisanim slučajevima, no i tada je obavezna dostava pisane odluke stranci ukoliko stranka to zatraži. Na pravo zaprimanja odluke pisanim putem Vas je dužna upozoriti službena osoba (čl. 97. Zakona o općem upravnom postupku). Stoga, čim zaprimite „obavijest o izrečenoj mjeri samoizolacije“ tražite pisani otpravak iste kako biste mogli podnijeti pravni lijek.

S obzirom da je dosadašnja praksa da osobe kojima je nametnuta mjera samoizolacije nisu zaprimali pisane odluke, upozorite osobu koja Vas obavještava o mjeri da ukoliko Vam ne dostavi pisanu odluku da time izravno krši čl. 18. i čl. 24. Ustava. Ukoliko Vam ne dostavi pisanu odluku, zatražite da Vam navede na temelju kojih propisa Vam je istu izrekla.

U slučaju da radi kršenja „mjere samoizolacije“ dobijete kaznu i/ili kaznenu ili prekršajnu prijavu, svoja prava može ostvarivati tek u sudskom postupku, odnosno iznošenjem pravnog lijeka (prigovora ili žalbe) protiv dobivene novčane kazne i/ili kaznene ili prekršajne prijave/ naloga.

Ukoliko osoba dobije kaznenu prijavu za kazneno djelo iz čl. 180. Kaznenog zakona, odnosno za širenje i prenošenje zaraze bolesti za koje je propisana kazna zatvora do 2 godine, prije svega treba svakako kontaktirati odvjetnika i iznijeti svoju obranu na način da istakne da ne može zdrava osoba kojoj je određena mjera izolacije u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru – samoizolacija, širiti zaraznu bolest ako ista nije bolesna, jer se bolest može utvrditi samo dijagnozom (a dijagnoza se postavlja na osnovu anamneze, simptoma i rezultata različitih morfoloških i funkcionalnih pretraga pacijenta).

- **<u>Nemogućnosti ostvarivanja zdravstvene zaštite bez PCR testa</u>**

Uvjetovanje pružanja liječničke pomoći, odnosno liječničkog pregleda prethodnim provođenjem PCR testa, kao i odbijanje pružanje navedenog radi neprovođenja testa predstavlja kazneno djelo nesavjesnog liječenja iz <u>čl. 181. Kaznenog zakona</u> *(„Doktor medicine, doktor dentalne medicine ili drugi zdravstveni radnik koji obavljajući zdravstvenu djelatnost primijeni očito nepodobno sredstvo ili način liječenja ili na drugi način očito ne postupi po pravilima zdravstvene struke ili očito nesavjesno postupa pa time prouzroči pogoršanje bolesti ili narušenje zdravlja druge osobe,*

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.") a ukoliko se odbije pružiti pomoć osobi u životnoj opasnosti, isto predstavlja kazneno djelo nepružanja pomoći iz čl. 123. Kaznenog zakona *(„Tko ne pruži pomoć osobi u životnoj opasnosti, iako je to mogao učiniti bez veće opasnosti za sebe ili drugoga, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.").*

Navedeno bi predstavljalo i kazneno djelo povrede ravnopravnosti iz čl. 125. Kaznenog zakona *(„Tko na temelju razlike u rasi, etničkoj pripadnosti, ... ili drugim osobinama uskrati, ograniči ili uvjetuje drugome pravo na stjecanje dobara ili primanje usluga, pravo na obavljanje djelatnosti, pravo na zapošljavanje i napredovanje, ili tko na temelju te razlike daje drugome povlastice ili pogodnosti glede navedenih prava, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.").*

Također, navedeno postupanje bi bilo protivno i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, posebice odredbi čl. 5., *(„(1) Svaka osoba ima pravo na zdravstvenu zaštitu i na mogućnost ostvarenja najviše moguće razine zdravlja, u skladu s odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje obvezno zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj. (2) Svaka je osoba obvezna brinuti se o očuvanju i unaprjeđenju svoga zdravlja. (3) Nitko ne smije ugroziti zdravlje drugih. (4) Svaka osoba je u hitnim slučajevima obvezna pružiti prvu pomoć ozlijeđenoj ili bolesnoj osobi i omogućiti joj pristup do hitne medicinske pomoći.")* i odredbi čl. 13. *(„Zdravstvena zaštita stanovništva Republike Hrvatske provodi se na načelima sveobuhvatnosti, kontinuiranosti, dostupnosti i cjelovitog pristupa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, specijaliziranog pristupa u specijalističko-konzilijarnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti te na načelima supsidijarnosti i funkcionalne integracije.")* zatim odredbi čl. 59. Ustava i odredbi čl. 70. Ustava *(„Svatko ima pravo na zdrav život."),* odredbi čl. 26. st. 1. toč. 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (*„U ostvarivanju zdravstvene zaštite svaka osoba u skladu s odredbama ovoga zakona i zakona kojim se uređuje obvezno zdravstveno osiguranje ima pravo na: prihvaćanje ili odbijanje pojedinog dijagnostičkog odnosno terapijskog postupka, osim u slučaju neodgodive medicinske intervencije čije bi nepoduzimanje ugrozilo njezin život i zdravlje ili izazvalo trajna oštećenja njezina zdravlja"*), odredbi čl. 2. *(„Svakom pacijentu jamči se opće i jednako pravo na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu primjerenu njegovom zdravstvenom stanju, sukladno općeprihvaćenim stručnim standardima i etičkim načelima, u najboljem interesu pacijenta uz poštivanje njegovih osobnih stavova.")* čl. 3. *(„Zaštita prava pacijenata u Republici Hrvatskoj provodi se na načelima humanosti i dostupnosti.")*, čl. 4., čl. 5. i čl. 6. *(„Pravo na suodlučivanje pacijenta obuhvaća pravo pacijenta na obaviještenost i pravo na prihvaćanje ili odbijanje pojedinoga dijagnostičkog, odnosno terapijskog postupka.")* Zakona o zaštiti prava pacijenata te odredbi čl. 1. st. 3. Kodeksa medicinske etike i deontologije *(„Liječničku će pomoć pružati jednako svima bez obzira na dob, spol, rasu, narodnost, vjeru, političko uvjerenje, društveni položaj ili bilo koje druge okolnosti, poštujući pri tome ljudska prava i dostojanstvo osobe.").*

Ukoliko niste u mogućnosti napraviti pregled ili zahvat bez provođenja PCR testa, upoznajte zdravstvene djelatnike s navedenim odredbama te im recite da su Vas sukladno naprijed navedenim odredbama dužni pregledati, odnosno pružiti liječničku pomoć. Ukoliko Vas isti i dalje ne žele primiti, tražite da Vam dostave pismenu odluku da Vas neće primiti na pregled, a kako biste mogli poduzeti radnje radi zaštite Vaših prava pred nadležnim tijelima. Također, tražite da Vam navedu temeljem kojih propisa Vam odbijaju pružiti liječničku pomoć.

- **Kaznene/prekršajne prijave privatnicima koji unatoč odluci NSCZ o zabrani obavljanja djelatnosti kane raditi i ne zatvore djelatnost**

Zabrana rada je protivna odredbi čl. 55. Ustava *(„Svatko ima pravo na rad i slobodu rada"),* odredbi čl. 56. Ustava *(„Svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i dostojan život.").* Zatvaranje pojedinih privatnika je suprotno i odredbi čl. 49. Ustava *(„Poduzetnička i tržišna sloboda temelj su gospodarskog ustroja Republike Hrvatske. Država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu. Zabranjena je zlouporaba monopolskog položaja određenog zakonom.").*

Navedeno bi predstavljalo i kazneno djelo povrede ravnopravnosti iz članka 125. Kaznenog zakona *(„Tko na temelju razlike u rasi, etničkoj pripadnosti, ... ili drugim osobinama uskrati, ograniči ili uvjetuje drugome pravo na stjecanje dobara ili primanje usluga, pravo na obavljanje djelatnosti, pravo na zapošljavanje i napredovanje, ili tko na temelju te razlike daje drugome povlastice ili pogodnosti glede navedenih prava, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.").*

Zabrana rada je protivna i Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima usvojenom na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 16.12.1966.g. ((rezolucija br.2200 A/ XXI), stupio na snagu 3.1.1976.g., - u Republici Hrvatskoj stupio na snagu 8.10.1991.g.)
(„Države stranke ovog pakta smatraju da je priznanje ljudskog dostojanstva, te jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske obitelji temelj slobode, pravde i mira u svijetu, priznajući da ta prava proizlaze iz prirodnog dostojanstva ljudske osobe, te da se ideal slobodnih ljudskih bića, koja uživaju građansku i političku slobodu i koja su oslobođena straha i nestašice može postići samo ako su stvoreni uvjeti u kojima svatko može uživati svoja gospodarska, socijalna i kulturna prava.").

U slučaju zaprimanja prijave, potrebno je bez odgode angažirati pravnu pomoć.

- **Prijetnje poslodavca zaposleniku da će ga financijski kazniti uskratom s plaće usluži li kupca/potrošača koji ne nosi masku**

Poslodavac je obvezan u radnom odnosu radniku dati posao te mu za obavljeni rad isplatiti plaću, a radnik je obvezan prema uputama koje poslodavac daje u skladu s naravi i vrstom rada, osobno obavljati preuzeti posao. Upute koje poslodavac daje radnike ne mogu se odnositi na odbijanje usluživanje kupca/potrošača jer se isto nema veze s naravi i vrstom rada, već se radi o poticanju radnika na počinjenje kaznenog djela povrede ravnopravnosti iz članka 125. Kaznenog zakona, jer bi odbijanje usluživanja kupca/potrošača to predstavljalo. Također, radnik ne može znati da li kupac/potrošač ne nosi masku za lice iz nekih zdravstvenih razloga, niti je ovlašten o istome sakupljati informacije, slijedom čega bi svako suprotno postupanje predstavljalo kazneno djelo iz čl. 146. Kaznenog zakona – nedozvoljenu uporabu osobnih podataka, kao i kršenje odredbe čl. 37. Ustava *(„Svakom se jamči sigurnost i tajnost osobnih podataka. Bez privole ispitanika, osobni se podaci mogu prikupljati, obrađivati i koristiti samo uz uvjete određene zakonom.")* te odredbe čl. 25. Zakona o zaštiti prava pacijenata („*Pacijent ima pravo na povjerljivost podataka koji se*

odnose na stanje njegova zdravlja sukladno propisima o čuvanju profesionalne tajne i zaštiti osobnih podataka.").

Zastrašivanje radnika prijetnjama o uskrati plaće kao i svako drugo slično uznemiravanja predstavlja kazneno djelo iz odredbe čl. 133. Kaznenog zakona – zlostavljanje na radu *(„Tko na radu ili u vezi s radom drugog vrijeđa, ponižava, zlostavlja ili na drugi način uznemirava i time naruši njegovo zdravlje, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.")*.

U slučaju da Vam poslodavac prijeti s uskratom plaće, istoga je potrebno upoznati s naprijed navedenim odredbama. Ukoliko Vam poslodavac i dalje prijeti ili dođe do uskrate plaće, potrebno je poslati poslodavcu zahtjev za zaštitu prava radnika sukladno odredbi čl. 133. Zakona o radu. Poslodavca je potrebno upoznati i s odredbom čl. 5. st. 2. Ustava *(„Svatko je dužan držati se Ustava i prava i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske)* a posebice odredbom čl.20. Ustava *(„Tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama* ***osobno je odgovoran i ne može se pravdati višim nalogom")***

- **Diskriminacije koja se očituje u odbijanju pružanja usluge prema potrošačima koji ne nose masku**
- **Zabrane ulaska osobi koja ne nosi masku u javni zatvoreni prostor ili u prostor privatnog poduzeća**

Ukoliko se kupcu/potrošaču ne pruži usluga iz razloga što isti ne nosi masku za lice, time se čini kazneno djelo povrede ravnopravnosti iz članka 125. Kaznenog zakona. Pored navedenog, a obzirom da pružatelj usluge ne može i ne smije znati zdravstveno stanje isti nije ovlašten osobu koja ne nosi masku ispitivati o razlozima nenošenja maske za lice jer bi time činio kazneno djelo iz čl. 146. Kaznenog zakona – nedozvoljenu uporabu osobnih podataka a prekršio bi i odredbu čl. 25. Zakona o zaštiti prava pacijenata. Odbijanje pružanja usluge osobi koja ne nosi masku je protivna i odredbi čl. 14. st. 2. Ustava *(„Svi su pred zakonom jednaki")*.

U slučaju da Vam se odbije pružiti usluga iz razloga nenošenja maske, obavijestite službenu osobu/trgovca, odnosno pružatelja usluge s navedenim odredbama te ih upozorite da takvim postupanjem postaju osobni odgovorni za kršenje ljudskih prava a sukladno odredbi čl. 5. st. 2. Ustava *(„Svatko je dužan držati se Ustava i prava i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske)* a posebice odredbi čl.20. Ustava *(„Tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama* ***osobno je odgovoran i ne može se pravdati višim nalogom").*** Također, obzirom da nošenje maske uzrokuje zdravstvene probleme ili pogoršava već postojeće, navedite da radi zdravstvenog stanja niste u mogućnosti nositi masku, a sukladno Zakonu o zaštiti prava pacijenata i naprijed navedenim odredbama nitko Vas o Vašem zdravstvenom stanju nije ovlašten o tome ispitivati.

- **Sankcioniranja učenika koji ne nose masku izbacivanjem s nastave, neopravdanim satima, ukorima, pa čak i izbacivanjem iz škole do kojeg dolazi neopravdanim satima koji se gomilaju izbacivanjem sa sata zbog nenošenja maske**

Niti jednim zakonom niti pravilnikom nije propisano da će se učenika udaljiti sa nastave ako ne nosi masku. Ukoliko do toga dođe, trebalo bi svakako tražiti da se pismenim putem dostave sva upozorenja od škole, a ne samo usmeno, kako bi mogli tražiti zaštitu svojih prava, odnosno djetetovih prava pred nadležnim institucijama, ovisno o svakom pojedinom slučaju.

Izbacivanje učenika s nastave je protivno pravu na obrazovanje, propisanom i zaštićenom odredbom čl. 66. Ustava *(„Obrazovanje je u Republici Hrvatskoj svakomu dostupno, pod jednakim uvjetima, u skladu s njegovim sposobnostima.“),* odredbom čl. 14. Povelje o temeljnim pravima Europske unije *(„Svatko ima pravo na obrazovanje i na pristup strukovnom i trajnom usavršavanju. Ovo pravo uključuje mogućnost besplatnog obveznog školovanja. Sloboda osnivanja obrazovnih ustanova, uz poštovanje demokratskih načela, te pravo roditelja da svojoj djeci osiguraju obrazovanje i poduku u skladu sa svojim vjerskim, filozofskim i pedagoškim uvjerenjima, poštuje se u skladu s nacionalnim zakonima koji uređuju ostvarivanje takve slobode i prava.“)*

Pravo na obrazovanje obuhvaća i pravo na sigurno okruženje u kojemu se poštuju prava djece. Obrazovanje se samo po sebi smatra ljudskim pravom, no istovremeno i neophodnim sredstvom za ostvarivanje ostalih ljudskih prava!

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i sloboda sadrži mnoge odredbe za zaštitu prava djece, primjerice Protokol 1, Članak 2., "*pravo na obrazovanje*". Međutim, sveobuhvatni okvir za dječja prava je Konvencija UN-a o pravima djeteta (usvojena na 44. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda 20. studenoga 1989. godine (rezolucija br. 44/25))

I Konvencija o pravima djeteta i Opća deklaracija o ljudskim pravima definiraju jačanje poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda kao jednu od svrha školovanja. Ključno načelo u središtu ljudskih prava i pristupa utemeljenog na ljudskim pravima je načelo nediskriminacije! Škole u skladu s dječjim pravima u središte moraju staviti ljudsko dostojanstvo djece.!

- **Sankcioniranja privatnika u situaciji u kojoj gosti prekrše mjere (bilo nenošenjem maske, bilo izostankom distance ili sl.)**

Osnova odgovornosti je da osoba može odgovarati samo za radnje koje je ona napravila, a nikako ne za radnje koje je napravila druga osoba. Iznimke postoje samo u slučaju odgovornosti roditelja za mldb. dijete, kod osoba s mentalnim i intelektualnim oštećenjima i dr. Ugostitelj nije ovlašten ispitivati gosta o njegovu zdravstvenom stanju, niti ga natjerati da nosi masku ili drži distancu već na navedeno jedino može upozoriti. Ukoliko bi ugostitelj/ trgovac dobio kaznu radi „kršenja mjere“ od strane gosta, potrebno je navesti da trgovac ne može biti odgovoran za postupanje gosta, kao i da trgovac nije ovlašten gosta ispitivati o zdravstvenom stanju niti od njega tražiti liječničku potvrdu o eventualnom izuzeću ili zdravstvenom stanju jer bi time činio kazneno djelo iz čl. 146. Kaznenog zakona – nedozvoljenu uporabu osobnih podataka a prekršio bi i Zakon o zaštiti osobnih podataka te odredbu čl. 25. Zakona o zaštiti prava pacijenata, a ukoliko bi gostu radi nenošenja maske za lice uskratio pružanje usluga, počinio bi kazneno djelo povrede ravnopravnosti iz članka 125. Kaznenog zakona. Isto tako izostanak distance je nešto što je nemoguće iskontrolirati i privatnik jedino može upozoriti goste na potrebno držanje distance.

- **Otežanoj mogućnosti ili potpunoj nemogućnosti putovanja bez potvrde o cijepljenju ili testiranju**

Uvjetovanje putovanja te okupljanja poput svadbi bez prethodnog pribavljanja potvrde o cijepljenju/testiranju predstavlja ograničenje slobode kretanja propisane odredbom čl. 32. Ustava
(„Svatko tko se zakonito nalazi na teritoriju Republike Hrvatske ima pravo slobodno se kretati i birati boravište. Svaki državljanin Republike Hrvatske ima pravo u bilo koje doba napustiti teritorij države i naseliti se trajno ili privremeno u inozemstvu i bilo kada se vratiti u domovinu.") kao i povrede odredbe čl. 14. st. 2. Ustava *(„Svi su pred zakonom jednaki").* Navedeno postupanje predstavlja segregaciju, koja se sukladno odredbi čl. 5. Zakona o suzbijanju diskriminacije očituje u diskriminatornom postupanju u vidu prisilnog i sustavnog razdvajanja osoba na osnovi zdravstvenog stanja kao i kazneno djelo povrede ravnopravnosti iz članka 125. Kaznenog zakona. U svezi navedenog ograničenja slobode, usvojena je i Rezolucija 2361 Vijeća Europe dana 27. siječnja 2021. godine u kojoj je određeno da sve države članice Vijeća Europe informiraju svoje građane o tome da cijepljenje NIJE obvezno i da nitko na njih ne smije vršiti politički, socijalni ili drugi pritisak da se cijepe, ako to sami ne žele kao i da osiguraju da nitko ne bude diskriminiran zbog toga što nije cijepljen zbog mogućih zdravstvenih rizika ili zato što ne želi biti cijepljen.
U konkretnom slučaju, iako je ograničenje slobode kretanja protivno Ustavu i zakonu, svejedno možete dobiti kaznu jer ste ušli u drugu državu bez potvrde o cijepljenju ili potvrde o negativnom PCR testu te Vam se može zabraniti ulazak. U tom slučaju, uvijek se možete pozvati na Vaša prava koja su ovdje navedena, no ista ćete najvjerojatnije morati štititi u sudskom postupku tek nakon što zaprimite kaznu.

ZAKLJUČAK:

Dakle, ne postoji nikakvo jednostavno rješenje koje bi puko pozivanje na odredbe zakona ili Ustava moglo riješiti. Našli smo se u situaciji da nam gotova sve državne i privatne firme i ustanove ograničavaju ljudska prava ii slobode zajamčene Ustavom. U ovakvoj situaciji potrebno je zauzeti se za sebe, znati koja prava imate i ne dopustiti da Vam ih itko ograničava. Također, posebno je važno ostati smiren i ljubazno i razborito voditi razgovor s pružateljima usluga/trgovcima.
Posebno treba istaknuti, a pored navedenih zakonskih članaka koji se navode u svakoj točci, da su sve mjere NSCZ kao i odluke koje se temelje na tim mjerama protivne i članku 16. i 17. Ustava.
Sukladno navedenim člancima Ustava, jasno je da se ograničenje ljudskih prava (i to ne svih) može izvršiti u samo posebnim slučajevima i samo na način predviđen člankom 16., odnosno člankom 17. Ustava.
Naime, člankom 16. Ustava je propisano da se ljudska prava i slobode mogu ograničiti samo ako je njihovo ograničenje:
1) propisano zakonom koji je donesen 2/3 većinom glasova svih zastupnika u Hrvatskom saboru,
2) ako služe legitimnoj svrsi (zaštiti zdravlja), odnosno da je mjera koja je donijeta a kojom se

ograničavaju ljudska prava odgovarajuća za postizanje konkretne legitimne svrhe, 3) razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom p o j e d i n o m slučaju.

U konkretnom slučaju, sve donesene mjere su protivne članku 16. Ustava jer se niti jedan uvjet nije ispunio, a Ustavom je predviđeno da sva 3 uvjeta budu kumulativno ispunjena.

Člankom 17. Ustava je propisano da se ljudska prava i slobode mogu ograničiti ako je navedeno izglasao Hrvatski sabor 2/3 većinom glasova svih zastupnika, uz prethodno proglašenje jednog od stanja navedenih u istom članku.

S obzirom da u Republici Hrvatskoj nije proglašeno niti jedno od stanja propisanih čl. 17. Ustava, dok ograničenje ljudskih prava u slučaju epidemije/pandemije nije niti predviđeno Ustavom, a ograničena su ljudska prava i slobode koja se nikada ne smiju ograničiti, poput prava na život, zabranu mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i pravne određenosti kažnjivih djela i kazni, to je svaka mjera protivna članku 17. Ustava.

Zaključno, uvijek je potrebno pozvati se i na odredbu čl. 22. Ustava *(„Čovjekova je sloboda i osobnost nepovrediva. Nikomu se ne smije oduzeti ili ograničiti sloboda, osim kada je to određeno zakonom, o čemu odlučuje sud.)* kao i odredbu čl. 20. Ustava *(„Tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, osobno je odgovoran i ne može se opravdati višim nalogom.“)*, odnosno upoznati osobu koja Vam pokušava oduzeti ljudska prava i slobode zajamčena Ustavom sa postojanjem odgovornosti za takvo postupanje.